

emelésének jelentős tartalékait jelenti a káderek szétesztása, a kiegészítő munkások, kiszolgáló személyzet, a hivatalnokok számának lehetőség szerinti lényeges csökkentése.

Az erdőgazdaság fejlesztésének érdekei megkövetelik az érintett feladatok megoldása érdekében mind a termelésben dolgozók, mind a tudományos erők széleskörű mozgósítását. Csak az erdőgazdaság tudományos munkatársainak és a gyakorlati szakembereinek szoros együttműködése biztosíthatja az erdőgazdaság előtt álló feladatok sikeres megoldását.

Erdőmérnöki Főiskolánk 10 éve

S É B O R J Á N O S

egyetemi ny. r. tanár

Ma, a felszabadulás 10. évének történelmi távlatából tekintve Főiskolánk akkori helyzetét, nehéz megilletődés nélkül visszaemlékezni arra — a súlyos időkben megmutatkozó kollegiális és kollektív szellemtől áthatott — összefogásra, aminek döntő szerepe volt, hogy Főiskolánk épületeit, tudományos felszerelését, könyvtárát a német megszállás és a háborús cselekmények veszélyein keresztül átmenthettük.

Az 1944. év harmadik negyedében a szovjet haderő előnyomulása elől nyugat felé menekülő német alakulatok és a nyilas kormány Sopront szemelte ki főszállásául. Ez városunkban kimondhatatlan megpróbáltatásoknak, Főiskolánkra sorozatos veszélyeknek vált kútforrásává. A nyilasok Sopronba való beözönlése azt a látszatot keltette, mintha maga a hivatalos város és az itteni intézmények, közöttük Főiskolánk is, nyilas szellemtől lett volna áthatva. Ennek a látszatnak hatását évekig érezte Sopron városa és a Főiskola. Ez a hiedelem olykor még napjainkban is kísért. Pedig a tények azt igazolták, hogy különösen Főiskolánk ettől távol állott, mert a nyilasokkal és a Volksbunddal szemben több ízben határozottan állást foglalt.

A Műszaki Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának akkori dékánja: Cotel Ernő betegsége miatt 1944. november havában Budapestre távozott gyógykezeltetése céljából és így az akkori prodékánra, e sorok írójára hárult a feladat, hogy az események sorozatát figyelemmel kísérve — magasztos célunkat, a mérnökképzés megszakítatlan folytonosságát oly intézkedésekkel biztosítsa, amelyek alkalmasaknak látszottak arra, hogy a háború oktan pusztításaitól intézményünket a lehetőség szerint megvédhessük.

Városunkat az ellenséges bombázások 1944. december 6-ig megkímélték. Erre a napra hirdetett a nyilas kormányzat Sopronba képviselőházi ülést, s ekkor érte a várost az első bombatámadás. Főiskolánk ezen a napon szóródásból eredő négy bombát kapott. Ezek közül kárt csak a Főiskola főépülete elé eső bomba okozott. Ezután sorozatos bombatámadások érték Sopron városát, de megfigyeléseink azt igazolták, hogy a bombatámadások célja a német hadigépezet városunkba települt bázisainak és a vasútvonalaknak megsemmisítése volt.

Amely épülettömbbe német alakulat: hadtáp, anyagraktár, Totd-szervezet, stb. költözött, számíthatott arra, hogy belátható időn belül lebombázzák. Ezt figyelemmel kísérve, ezekben a hónapokban főfeladatunknak azt kellett tekintenünk, hogy akár diplomatikusan, akár megfelelően alkalmazott erélyes fellépéssel megakadályozzuk Főiskolánk épületeinek hadicélra való felhasználását. Még azt is megakadályoztuk, hogy

a közvetlen közelben lévő épületeket hasonló célra lefoglalják. Intézményünk integritását így azután sikerült még a fegyveres erőszakkal szemben is megőrizni.

Főiskolánk folyamatos működését nagymértékben veszélyeztette az a *tömeghisztériává* nőtt hivatalos felfogás is, hogy Alma Materünk oktató személyzetével, hallgatóságával, felszerelésével együtt költözzön Németországba. A kiürítési kormánybiztos szerint az erdőmérnöki osztálynak Tharandt-ba, a bánya- és kohómérnöki osztálynak Clausthal-ba kellett volna áttelepülnie. A Németországba való kiköltözés előkészítésére a helybeli közigazgatási katonai parancsnokság is rendelkezést adott.

Hogy a Főiskola tanári kara ezzel a hivatalos kormányzati szervek részéről megnyilatkozott presszióval szemben is a sorsdöntő napokban milyen józanságról és mélységes hazaszeretetről tett tanúságot, ékes bizonyítéka az a memorandum, amit a Műegyetem adott át a kultuszminiszternek 1944. év december havának első napjaiban és amihez a soproni műegyetemi karok professzorai egyhangúlag csatlakoztak. A memorandum szövegét az alábbiakban idézem:

„Mi, a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem tanárai, mély aggodalommal értesültünk a Kormányzatnak arról a tervéről, mely a folyamatban lévő sűrített tanfolyamokat külföldre kívánja áttelepíteni. Ezzel a tervezett intézkedéssel kapcsolatban a Műegyetem tanári kara az eljövendő magyar élet védelmében, a letett esküjéhez híven szót kíván emelni. A Műegyetem tanári kara a lehetőségek gondos megfontolása után kénytelen megállapítani, hogy az idegen helyen, idegen környezetben tartandó gyorsított tanfolyamok nélkülözhetetlen laboratóriumok, könyvtárak, gyűjtemények és intézetek híján nem alkalmas arra, hogy a hallgatóságnak megfelelő kiképzést nyújtsanak, s a kívánt eredményt produkálhassák. Így pedig az a nyereség, ami a sűrített tanfolyamok révén a hadban álló országra hárulna, igen kétes értékű lenne és nem állana arányban azzal a pótolhatatlan veszteséggel, ami a magyar szellemiséget a Műegyetem szétszakításával, féltve őrzött értékeinek külföldre szállításával érné, kitéve embert és anyagot a szállítás rendkívüli veszélyeinek.

Lelkiismeretünk és a *magyar jövőbe vetett rendíthetetlen hitünk* parancsolja, hogy kormányzatunktól a tervezett intézkedések mellőzését kérjük. Kijelentjük, készek vagyunk arra, hogy a magyar tudományos élet folyamatosságáért százveszély közepette is magyar földön éleszthessük az új magyar jövő tüzeit, s magyar szellemben nevelhessük magyar földön élő véreinket.

E szép hivatás parancsszavaitól indítva, a Műegyetem tanári kara arra kéri a kormányzatot, tegye lehetővé, hogy a Műegyetem ezt az áldozatos kötelességét hazai földön, ősi székhelyén teljesíthesse.“

A miniszternek a nyilatkozatot bemutatták, de ő megmaradt eredeti álláspontja mellett.

Az idő, a történelem, a hazafiasan érző professzori kart igazolta.

A Műegyetem Sopronban tartózkodó rektora ettől az időtől kezdve állandóan napirenden tartotta a kitelepítés kérdését. A Kar tanárai és dolgozói azonban, a csomagolóeszközök hiányára hivatkozva, az előkészületeket állandóan halogatták. A műszereket és az értékes gyűjteményi tárgya-

kat minden tanszék a pincékben biztonságba helyezte, hogy az esetleges bombakároktól meg legyenek kímélve.

Minden ellenkezés dacára azonban katonai behívóval kényszerült Staszney Albert és Kiss Ignác kiutazni Németországba, hogy az ott folyó budapesti műegyetemi tanfolyam hallgatóit levizsgáztassák. Ők egyheti kinttartózkodás után visszatértek Sopronba.

A Főiskola épületeit, felszerelését — egy eltévedt bomba által okozott kár kivételével — így sikerült a felszabadulás napjáig megőrizni.

★

A hadihelyzet úgy kívánta, hogy Főiskolánk épületeinek egy részét a szovjet haderőnek kórház céljaira adjuk át. A szovjet kórház fegyelmezett vezetőségének köszönhető, hogy intézményünket ezután sem érte nagyobb kár és a szovjet haderő parancsnoksága tette lehetővé, hogy az egyetemi oktatás továbbra is zavartalanul folyhasson. Ezen a helyen ki kell emelnem *Turik* szovjet őrnagy nevét, aki a Szövetséges Ellenőrző Bizottság sopronmegyei teljhatalmú megbízottja volt és aki épületeinknek teljes felszabadítását *Vorosilov* marsallnál személyes közbenjárásával kieszközölte.

A „béke“ szó jelentőségét akkor éreztük át a maga magasztos értelmében, amikor a felszabadulást követő hónapokban újra a fejlődés útjára léptünk, oktatásunk színvonalát az oktatószemélyzet, felszerelésünk, könyvtárunk bővítésével emelhetjük, amihez a párt és a kormányzat mindenkor minden támogatást megadott és megad.

Gazdasági fejlődésünk gyors üteme egyre több mérnök képzését tette szükségessé és így hallgatóságunk létszáma évről-évre egyre növekedett. Az a cél, hogy hallgatóságunk jobb szakképzettséggel kerüljön ki, kormányzatunkat arra indította, hogy az egységes erdőmérnökképzést szakosítsa. Három szakot állított fel. Az egyiknek célja volt alaposabb erdőművelési képzettséget adni, hogy ezáltal erdőgazdaságaink jobb és nagyobb mennyiségű fát tudjanak szolgáltatni népgazdaságunknak. A másik szak hivatása volt az erdőgazdaságokban előforduló műszaki feladatok minél jobb megoldása. A harmadik pedig a kitermelt fa feldolgozásával foglalkozott. Ez a harmadik szak azonban már egyéves működés után megszűnt. Később, amikor szakosított mérnökeink kikerültek az üzemekbe, bebizonyosodott, hogy ez a szakosítás a gyakorlat követelményeinek nem felel meg, mert az erdőgazdaság vezetéséhez szükséges szélesebb látókört nem biztosította. Így Főiskolánk a közelmúltban ismét áttért az egyetemese erdőmérnökképzésre.

Időközben a Főiskola szervezetében is nagy változás állott be. Az 1949. évben kivált a Műegyetem keretéből és a budapesti Agrártudományi Egyetem egyik vidéki kara lett. Ezzel formailag megszűnt kapcsolata az évszázados bányászati képzéssel. Kormányzatunk gondoskodott a szükséges tanszékekről, úgy, hogy minden előadást az Erdőmérnöki Karhoz tartozó tanszék látott el. A közelmúltban az Agrártudományi Egyetem kötelékéből is kivált és *jelenleg, mint egyetemi rangon működő főiskola* képi népgazdaságunk részére az erdőmérnököket.

Ha ma végignézzük a Főiskola épületeiből kiözönlő diákságot, rendezett épületeinket, világhírű laboratóriumainkat, műszerkészletünket és összehasonlítást teszünk a 10 évvel ezelőtti állapottal, nem mehetünk el szó nélkül az áldozatkészség mellett, amivel népi demokráciánk a felső-

oktatás és a tudományos kutatás ügyét részesíti oly mértékben, amire a múltban példa még nem volt. A nép gyermekeinek soraiból hozzánk kerülő hallgatóság részére diákszallóink nyújtanak elhelyezést, tanulási lehetőséget. A tanúsított szorgalom és eredményes vizsgák arányában tekintélyes ösztöndíjban részesülnek. Az oktatók kiemelt fizetéseket, a tudományos kutatómunkához nagy erkölcsi és anyagi támogatást élveznek. Minden tudományos eredmény publikálására bőséges lehetőség nyílik. Bármily idegen nyelvű tudományos munka dokumentációja rendelkezésünkre áll.

Az előzőkben elmondottakból le kell szűrünk azt a tanulságot, hogy népünk jólétének, kultúráltságának fokozása csakis zavartalan, békés viszonyok között lehetséges. Hallgatóságunkat neveljük úgy, hogy becsüljék és védjék meg békés életünket; komoly, szorgalmas tanulással legyenek érdemesek népünk támogatására.

AZ 1955. ÉVI KOSSUTH-DÍJASAINK

Róth Gyula a mezőgazdasági tudományok doktora, a *Magyar Erdőművelés különleges feladatai* című 1953-ban megjelent munkájáért, amely folytatása és befejezése az 1935-ben megjelent *Erdőművelés* című kétkötetes művének.

Zólyomi Bálint akadémikus, aki *A Bükk-hegységi növényföldrajzi térképezés erdővonatkozású eredményei* című cikksorozatában (megjelent AZ ERDŐ 1954. évi 3, 4, 5. számaiban — Szerk.) a szovjet Pogrebnjak-féle tipológiai osztályozás alapulvételével újszerű erdőtípusokat állapított meg és ezzel nem csak az elméleti növénytársulástant gazdagította, hanem a gyakorlati erdészet számára is értékes útmutatással szolgált.

(SZABAD NÉP, 1955. március 16.)